

*Situatie voor aanvang: genoeg Japanse
duizendknoop om op te testen.*

Een groene kroon op het werk

Krinkels Groep realiseert nieuw Europees hoofdkantoor in Breda

'Krinkels werkt graag aan een mooie, veilige en schone leefomgeving. Wij richten ons op de verbetering van de leefomgeving', zo opent het jaarverslag van Krinkels. 'Onze missie is het duurzaam ontwerpen, adviseren, realiseren en beheren van het levende gebouw', zo luidt de missie van Mostert De Winter. Wat de combinatie van die twee kan betekenen, wordt volgend jaar duidelijk wanneer beide bedrijven samen hun nieuwe kantoorpand openen.

Auteur: Guy Oldenkotte

Krinkels en Mostert De Winter zijn beide onderdeel van de Krinkels Groep, een Brabants familiebedrijf dat ook eigenaar is van onder meer Sight Landscaping, Quercus Boomexperts, Flora Nova Hoveniers- en Groenvoorzieningen en Van Ooijen Gouda. De Krinkels Groep is actief in Nederland, België, Groot-Brittannië, Frankrijk en Duitsland en zet met ruim tweeduizend werknemers ongeveer 270 miljoen euro om. Om dat allemaal in goede banen te leiden, is begin dit jaar de eerste paal geslagen voor een nieuw pand in Breda, dat vanaf medio 2019 het nieuwe hoofdkantoor voor zowel Krinkels als Mostert De Winter zal zijn. Ook Krinkels Automatisering zal zich in het nieuwe pand in Breda vestigen.

'We zitten al een tijdje in een bedrijvenverzamelgebouw in Breda, maar we hebben dringend meer ruimte nodig om alles goed onder te brengen', zo verklaart Alette Vermeulen namens Krinkels de noodzaak van een nieuw pand. 'Daarnaast is het voor ons erg belangrijk dat we de kernwaarden van Krinkels ook uitstralen in ons doen en laten.' Die kernwaarden omvatten het kunnen werken in een veilige werkomgeving, zowel vanuit fysiek als sociaal oogpunt, transparantie dankzij het geven van openheid van zaken, betrouwbaarheid door het nakomen van afspraken, pragmatiek door te begrijpen waar het om gaat, gericht zijn op feiten en inspelen op de praktijk, en ten slotte duurzaamheid. Bij Krinkels geeft men daar invulling aan door te komen met innovaties en ketenbenaderingen, waardoor nieuwe oplossingen worden geïntrodu-

ceerd voor maatschappelijk verantwoord ondernemen.

People & planet

Met die vijf kernwaarden als uitgangspunt werd architectenbureau Paul de Ruiter Architects uit Amsterdam gevraagd om het nieuwe kantoorpand te ontwerpen. Het architectenbureau heeft een imposant portfolio, dat opvallend veel panden voor educatieve organisaties bevat. Daarnaast ontwierp het architectenbureau ook één van de duurzaamste hotels van Europa, het groenste callcenter van Nederland en het duurzaamste woongebied van Europa. Ook het nieuwe hoofdkantoor van Antea is van hun hand.

Paul de Ruiter Architects laat zich erop voorstaan

people and planet al sinds het ontstaan van het architectenbureau in 1994 voorop te stellen in zijn ontwerpen. Dat sluit dus naadloos aan bij de uitgangspunten die de directies van Krinkels en Mostert De Winter aan hun nieuwe kantoorpand stellen. 'Wij werden gevraagd om een gebouw te ontwerpen dat één geheel vormt met de natuur en dat een stressvrije werkomgeving biedt voor de medewerkers,' zegt Ronald Hageman van het architectenbureau. 'Het resultaat is een transparant, energiezuinig kantoor met een hoogwaardig binnenklimaat.'

Het gebouw heeft een stervormige begane grond, bestaande uit drie kantoorvleugels en een atrium. Door de gevel helemaal uit glazen wanden te laten bestaan, ademt het nieuwe kantoor straks letterlijk één en al transparantie. Hageman merkt op dat dat aansluit bij één van de vastgelegde kernwaarden van Krinkels, maar dat het bovenal bijdraagt aan het werkklimaat. 'Door veel glas te gebruiken, kan men van binnenuit het omliggende landschap beleven. Bovendien komt er dankzij de glazen gevel veel daglicht binnen. Dat is belangrijk voor een gezonde werkomgeving.' In dat opzicht zijn de architecten erin geslaagd om de opdracht: een pand dat in harmonie is met zijn omgeving en een stressvrije werkomgeving biedt, vorm te geven. Ook moet het ontwerp de onderlinge samenwerking door medewerkers verder verbeteren. 'In het atrium komt een grote, monumentale *Ficus* 'Amstel King'-boom te staan, om het een zachte uitstraling te geven en informeel te maken. De boom is ook een natuurlijke verbinding tussen de begane grond en de eerste etage.'

Hans van Cooten van Mostert De Winter erkent dat hij, ondanks alle goede bedoelingen, de handen

vol had aan het vinden van de juiste boom. 'Er zijn niet veel bomen die groot en karakteristiek zijn en geschikt voor een binnenklimaat. Ook moet je iets zoeken dat bij je past. Door de bouwcrisis is de voorraad van dit soort grote bomen afgenomen, waardoor het steeds lastiger is om zulke exotische dingen te vinden,' zo merkt hij op. Gelukkig kijkt Van Cooten dagelijks rond om een antwoord te vinden op dergelijke bijzondere vragen, waardoor de stress over een boom voor zijn hoofdkantoor beperkt bleef.

Groene daken

De architecten hebben er ook voor gekozen om geen afgesloten hokjes in te tekenen, maar juist naar een industriële uitstraling van open werkplekken te streven. Modulogreen-groene wanden moeten het geheel straks 'verzachten' en bijdragen aan een hoogwaardig werkklimaat. 'Vaak vergeet men te kijken naar het functioneren van de werknemer in de omgeving. Wij bekijken juist hoe die werkplek in elkaar moet zitten en hoe het werkklimaat moet zijn opdat het personeel optimaal kan functioneren,' merkt Van Cooten op. De keuze voor de vegetatie die in de Modulogreen-wanden wordt

Froukje Nauta (in het midden)

Zowel Paul de Ruiter Architects als de landschapsarchitecten van Buro Lubbers hebben er voor gezorgd dat het pand straks één met de natuur is.

aangebracht, is dus belangrijk. 'De planten die in de wanden worden geplant, produceren zuurstof, nemen stof op, reduceren de hoeveelheid vluchtige organische stoffen in de lucht en houden de luchtvochtigheid op peil.'

Volgens architect Ronald Hageman heeft elke werknemer straks de mogelijkheid om het binnenklimaat helemaal op zichzelf af te stemmen. 'Door het speciale klimaatplafond kan het klimaat worden geregeld in zones, terwijl de ramen en deuren in de glazen buitenwand een verbinding met het buitenklimaat mogelijk maken.' Op de begane grond is er voldoende ruimte direct aan de gevel om naar buiten te kunnen gaan. Volgens Hans van

Cooten zal het grootste deel van het dak echter uit een groendak bestaan. 'Op alle drie de drie vleugels wordt een Xeroflor-groendak aangebracht. Elke vleugel heeft een ander type vegetatie. Zo komt er een mos-sedumdak, een kruidendak en een grassendak. In de groendaken wordt bij ieder type grasdak een eigen waterbergende capaciteit aangebracht.' Dankzij die waterberging kan de afvoer van hemelwater worden vertraagd tot maximaal 83 uur. 'De Xeroflor stemt het systeem dusdanig af dat de vegetatie bij droog en nat weer in evenwicht blijft.'

Belangrijke locatie

De architect omschrijft het ontwerp als sober en

Met die vijf kernwaardes als uitgangspunt werd architectenbureau Paul de Ruiter Architects uit Amsterdam gevraagd om het nieuwe kantoorpand te ontwerpen

Alette Vermeulen

Ronald Hageman

6 min. leestijd

het welzijn van de werknemers staat voorop; toch ontkomt men er niet aan om de omgeving zorgvuldig in te richten. Het nieuwe kantoor komt aan een belangrijke invalsroute van de snelweg A16 naar Breda te staan. Daarnaast grenst de kavel aan een ecologische verbindingzone langs de beek de Bijloop. Voor de landschapsarchitecten van Buro Lubbers vormde de dynamiek tussen cultuur en natuur de basis van de inrichting. Toch heeft Froukje Nauta van Buro Lubbers de opdracht niet als bijzonder lastig ervaren. 'Het is een bijzonder en duurzaam kantoor. Wij hebben getracht om het onderste uit de kan te halen qua locatie.' Door het terrein te plooiën, ontstaan er glooiingen die logisch verlopen van meer cultureel naar meer natuurlijke functies. Dat glooiende landschap wordt voorzien van kruidenrijk gras. 'De commissie Ruimtelijke Kwaliteit gaf de voorkeur aan een bijzonder gebouw dat niet overschreeuwt', zo merkt ze op. Het nieuwe pand komt iets opgehoogd in het centrum van dit glooiende landschap te staan; de laagte van het terrein zet het hoofdkantoor op een voetstuk. Volgens Nauta zet het landschap het iconische gebouw in de spotlights en laat het het pand schitteren. 'Je komt straks via een ecologische zone het terrein op en je passeert daarbij een solitaire eik, die daar heel mooi staat. Parkeren wordt ingepast in het glooiende landschap. We hebben

gekozen voor een terughoudende vormgeving om dicht bij de natuurlijke vegetatie te blijven. Dit najaar wordt het terrein gedeeltelijk ingezaaid en ingeplant, maar daarnaast blijft er ruimte voor spontane groei van vegetatie. Wanneer het pand medio volgend jaar wordt opgeleverd, zal het direct een mooi beeld geven.'

Eerste prijs binnen

De cohesie van het kantoor en de inrichting van het landschap daaromheen en de rest van de omgeving is de commissie Ruimtelijke Kwaliteit van de gemeente Breda niet ontgaan. In april dit jaar werd het nieuwe kantoor van Krinkels en Mostert De Winter uitgeroepen tot winnaar van de BLAST-prijs voor bedrijfspanden. De prijs is de opvolger van de zogenaamde 'Welstandsprijs'. De toekenning van die prijs is veelzeggend. 'Het ontwerp heeft een bijzondere uitstraling', zo erkent Nauta. 'Krinkels en Mostert De Winter zijn terughoudend. Het landschap hoeft niet per se een tentoonstelling van hun expertise en werkzaamheden te zijn.' Ook architect Ronald Hageman benadrukt de kracht van het ontwerp van zowel het pand als de omgeving. 'Je zult straks geen reclamebord of bedrijfsnaam op het pand zien staan. Het geheel is zelf een visitekaartje.'

ACTUEEL

Luisterend naar de betrokken architecten ontkomt je niet aan het idee dat het gehele project een maatschappelijk verantwoorde onderneming is geweest. 'Ons beleid is actief bijdragen aan een leefbare en schone wereld, een duurzame aanpak met aandacht voor *people, planet and profit*. Wat betreft materiaal en energie geldt dit zowel voor onze eigen organisatie als voor iedereen op wie wij in de keten invloed kunnen uitoefenen', zo valt in het mvo-statement van Mostert De Winter te lezen. Het jaarverslag van Krinkels zegt daarover: 'Maatschappelijk verantwoord ondernemen is geen doel op zich. Het is het logische gevolg van een gezonde bedrijfsvoering waarbij aandacht is voor mens, milieu en maatschappij.' Vanaf medio 2019 geeft het nieuwe hoofdkantoor dat beide organisaties gaan delen handen en voeten aan dit streven.

Be social

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-7737

En monumentale Ficus Amstel King boom zal straks het atrium sieren.